

anderledes stiller det sig derimod, naar der er Tale om en paa Island drevne „Virksomhed eller Næringsvei“; thi der vil det vistnok fortrinnsvis komme til at angaa Handelen, al den Handelsvirksomhed, som udøves paa Island af Kjøbmænd, der, hvad enten de oprindelig ere af islandsk Nationalitet eller ikke, i Tidernes Løb have taget Ophold udenfor Island og væsentligt bo her i Kjøbenhavn. Det er en Nødvendighed efter den islandske Handels hele Karakter, at den maa drives fra et andet Sted end Island. Det er ganske vist ikke nødvendigt, at den drives fra Kjøbenhavn, den kan lige saa godt drives fra Bergen, Glasgow eller London, men fra Island selv kan den ikke drives; den islandske Handel har jo den Giendommelighed, at Forhandlingen af islandske Varer væsentlig fremtræder som en en gros Handel, medens Forsyningen til Landet med Produkter, af Kolonialvarer, af Manufakturvarer, af Hjenstramvarer og deslige er en til det Alleryderste drevne Detailhandel, og saavel Dispositionen over de paa Island indkjøbte Varer, navnlig Uld og Fisk, som Forsyningen af Handelsstederne med den store Mangfoldighed af Gjenstande, som de maa haave i deres Udsalg, kræve, at den paagældende Kjøbmand ikke opholder sig paa Island, men et andet Sted, og selv de Islandere, som ere Handelsetablissementer, tilbringe derfor den væsentligste Del af Aaret borte fra selve Island. Derjom det nu var muligt at drage nogen bestemt afgjørende Grændse imellem, hvad en islandsk Kjøbmand, et islandsk Handelsetablisement fortjener paa Island, og hvad de fortjene udenfor Island, saa ser jeg endda, at den vilde være en Mulighed for at drage en Bestatningsgrændse, saaledes at Island kunde tage sin Stat af den Del af Fortjenesten, som laa indenfor Landets Grændse, men overlade til andre Stater at beskatte den Del af Indtægten, som tilkom dem; en saadan Sondring er imidlertid efter min Overbevisning — og den er støttet ved Udtaleser af praktisk erfarne Mænd — fuldkommen umulig. Ingen kan sige, hvor stor en Del af en Kjøbmands Fortjeneste, der er falden paa Island, og skal man endelig nævne nogen Del af denne Fortjeneste, saa vilde det efter al Sandsynlighed i de fleste Tilfælde blive en yderst forsvindende Del deraf. Kjøbmandens Indtægt, hans Overflud af Handelen, beror paa to Ting, nemlig paa, hvor billigt han kan indkjøbe sine Varer, som han skal sælge paa Island, og dernæst paa, hvor dyrt han kan sælge de Produkter, især Uld og Fisk, som han har modtaget i Bytte deroppe for sine Varer. Men begge disse Dispositioner foregaa udenfor Islands Grændser. Det er ikke usandsynligt, at meget ofte vil en Undersøgelse af et Handelsetablissemments Bøger paa selve Stedet vise et fuldkommen urigtigt Resultat, enten i Retning af Gevinst eller Tab, idet nemlig det virkelige Bøgholderi først kan føres paa

det Sted, hvor vedkommende Kjøbmand selv er, og hvorfra han foretager sine Dispositioner, idet det nemlig der kan vise sig, at han paa de Varer, som han har kjøbt paa Island, enten har tjent eller tabt saa Meget, at den tilsyneladende Handelsdifference oppe paa Island derved slaar over i lige det Modsatte. Det er, som vi Alle vide, Reglen herhjemme i vor egen Beskatning, at den knyttes til det personlige Forhold, hvor Virksomheden er af en personlig Natur. Vi beskattede Hartkornet i den Kommune, hvor Hartkornet net ligger, men vi beskattede f. Ex. ikke i Kjøbenhavn en Kjøbmand, som bor paa Frederiksberg, selv om han maatte have et Kontor her i Byen, hvorfra han foretager sine Forretninger, og denne Regel er gjennemgaaende i alle vore Forhold. Jeg skjønner derfor ikke rettere, end at den islandske Skattelov gjør Indgreb i danske Undersaatters Ret og derved ogsaa i den danske Kronens Ret, og at der er Opfordring til at hævde den danske Selvstændighed lige overfor den islandske. Det kommer ganske vist an paa, hvorledes man praktisk vil fortolke denne § 10; jeg gjentager: hvis Meningen blot er den at foretage en Undersøgelse af, hvad der paa selve Handelsetablissementerne paa Island kan være tjent, saa er der en Mulighed for, at man holder sig til det, som virkelig er et berettiget islandsk Skatteobjekt, men der er da tillige en høj Grad af Udsigt til, at man kommer til et forkert Resultat, og at Staten Intet indbringer. Men hvis man gjør Forsøg paa i Island at beskattede en Kjøbmand, som bor i Kjøbenhavn, af hele Overfludet af hans Handel, saa gjør man efter min Overbevisning derved et Overgreb, som vi fra dansk Side ere berettigede til at nedlægge Indsigelse imod. Indkomstskatloven er forresten med Hensyn til Handelsetablissementer ganske findrigt affattet. Medens man nemlig paalegger danske Kjøbmænd, som handle paa Island, en Indkomstskat, der synes at skulle omfatte hele den Indtægt, som de have af deres fra Kjøbenhavn drevne Handel, saa har man i Lovens indført en Bestemmelse, som i høj Grad vil begunstige de indenlandske islandske Handelselskaber, som i de senere Aar ere dannede, idet der nemlig i § 3 er givet den Regel, at Islandere kun skulle betale Indkomstskat af deres Part af slige Aktieselskaber, naar deres Fortjeneste af dem for hver Enkelt gaar over 50 Kr. Dette kunde synes ikke at være noget stort Beløb, men i Virkeligheden vil det vistnok vise sig, at denne Bestemmelse vil medføre, at alle de islandske Handelselskaber i Pragis næsten fuldstændig fritages for Stat. Medens et dansk Handelsetablisement paa Island vil blive beskattet saaledes, at man tager dets hele samlede Indtægt og altsaa fører det op til den Skatteprocent, som det overhovedet i Lovens § 4 skal bære, altsaa endog indtil 4 pCt., saa skulle de islandske Aktie-Handelselskaber, naar alle Part-